

Jablana in smreka.

(Praktična obravnava 159. ber. v III. Ber. str. 162).

a) Uvod. Naštejte nekatera sadna drevesa! Vsak mej vami pozna drevo, na katerem rasto jabolka; kako se imenuje to drevo? (Jablana.) Katere dele ima vsako drevo, torej tudi jablana? (Korenine, deblo, veje, listje, cvetje in sad.) Kateri izmej teh delov so posebno lepi? (Cvetje, sad, košat vrh.) Ali imamo radi jabolane? (Da.) Torej jablano imamo radi in se je veselimo, ker je lepo košata, pomladi lepo cvete, jeseni pa nam daje okusno sadje. — Sedaj mi pa naštejte nekatera gozdna drevesa! Ali imajo tudi gozdna drevesa vse tiste dele, kakor sadna drevesa? (Tudi.) Pa pogledjmo smreko in jo primerjajmo z jablano. Ali ima smreka tudi tako lep vrh, kakor jablana? (Ne.) Ali ima tudi tako lepo cvetje, kakor jablana? Ali ima tako lep in dober sad? Ali nam pa smreka prav nič ne koristi? S čim nam koristi? (Nam daje les.) Čemu rabimo smrekov les? (Delajo se ostrešja, mostovi in hišna oprava.) Prejšnje čase delali so iz smrekovih hlodov splave, s katerimi so vozili razno blago po rekah. Smreke rabijo za jadernike na ladijah. Smreka daje tudi smolo, katera se prav mnogo rabi. (Črevljarska smola, terpentin, terpentinovo olje, kolofonija itd.) Ali smemo smreko zaničevati, ker nam daje tako obilne koristi? Ali ni smreka ravno tako vredna, da jo imamo radi, kakor jablana?

b) Učitelj pripoveduje vsebino pesmi v prozi. Nekedaj sta rastli jablana in smreka prav blizo skupaj. Jablana začne sebe prav hvaliti in povzdigovti, smreko pa zaničevati rekoč: „Kaj bodeš neki ti, uboga smreka, ti, katera nimaš nikoli tako krasnega cvetja, kakor jaz. Ti nimaš nikoli tako slastnega in lepega sadu, kakor jaz. Pa pogledj, kako lepo se širi moj košati vrh. Glej, kako me vsi ljudje, stari in mladi z veseljem opazujejo, mej tem ko se za-te še nihče ne zmeni ne. Smreka pa ji na to pohlevno odgovori: „Res je, ljuba jablana, da ti pri ljudeh veliko več veljaš, kakor pa jaz; res je, da ti ljudi razveseljuješ s cvetjem in sadjem, česar jaz nimam. A kdo pa daje les za ostrešja, mostove, jadernike in splave? Kdo daje les, da se napravi detetu zibelka, v kateri sladko počiva; kdo daje les, da se napravi človeku zadnja postelj, mrtvaška rakev? Kdo daje koristno smolo?“ Ko jablana to sliši, se sramuje svojih besed, skesano upogne svoj vrh ter pravi: „Da, sedaj pa vem, da ti nisi nič manj vredna, kakor jaz in še več: tvoja lepota je še stanovitnejša od moje.“

c) Učenci ponovijo na stavljena prašanja.

d) Učitelj čita sam.

d) Iskanje in razlaganje manj znanih besed. Učenci bero kitico za kitico, učitelj pa razjasnjuje manj znane besede, kakor: Zaniče-

vala: Naštevala ji je njene slabosti. — Krasu: Lepote, kinča. — Žlahtnega: Dobrega. — Se ne ozira: Nikdo te ne pogleda; nikdo se za-te ne meni. — Srčno se veseli: Veselje občuti v srcu; hudo se veseli. — Pohlevna: Ponižna. — Plavi: Vozi na plavih, ladijah. — Zavetje: Skrivališče; kraj, kjer je varen pred raznimi nezgodami. — Prestal težavo let: Kdor je umrl. — Vrednost manjša tebi ni podana: Ti nisi nič manj vredna. — Stanovitnejši: Dalje trpi; ne mine tako hitro.

e) Splošno čitanje.

f) Namen pesmi. Kaj je jablana rekla smreki? (Da nima cvetja, žlahtnega sadja, košatega vrha.) Ali je le tisto drevo kaj vredno, katero ima lepo cvetje in košat vrh? (Ne.) Torej tudi tako drevo je lahko mnoge koristi, katero nima prav lepe obleke, kakor smo ravnokar slišali od smreke. Glejte otroci, to pa rečemo lahko tudi o ljudeh. Ali so samo tisti pošteni in dobri ljudje, kateri imajo lepo obleko? Ne, tudi pod slabo obleko je lahko dobro srce.

g) Uporaba. 1.) Pesem se memorira. 2.) Pesem se napiše v nevezani besedi. 3.) Učencem se razloži, kaj je basen. 4.) Prepišejo se prašalni stavki.

Josip Novak.

Prednost pešpotovanja.

Kako željno pričakujejo ne le šolski otroci, temuč tudi učitelji velikih počitnic, je znano. Počitnice imamo ravno za to, da se nekoliko odahnemo ter razvedrimo duha. Komur je le količjak prilika dana, naj porabi počitnice dobro. —

Toliko se od malokaterega zahteva kot ravno od učitelja. Tu mora biti učitelj vse: V sili zdravnik, sodnik, inženêr, najboljši zgodovinar in geolog, filolog in vrh tega seveda dober svetovalec v vseh rečeh. Poznati mora najmanjšo rastlinico in najslabejši kamenček itd. Vsega tega si ni mogoče pridobiti v šoli, tedaj je neogibno potrebno, da se vsakdo še nadalje izobražuje sam.

Sredstev za nadaljno izobraženje imamo pa več. Izmed mnogo tacih sredstev je „potovanje“.

Ker je učitelj takorekoč „ein Mädchen für alles,“ mora poznati, vsaj v svoji domovini vsak hribček in vsak košček zemlje; kajti to je tudi zelo važno za pouk v šoli. Saj svojo domovino dobro poznati je dolžnost vsacega domoljuba.

Prav resnično je, kar trdi v števil. 12 letošnjega „Učit. Tovariša“ gosp. J. Ciperle, da ima naš narod to veliko napako, da se premalo